

LESSENPAKKET

INFOFICHE

Datum: 1 september 2021

Inleiding

De Vlaamse Jeugdraad en Vlaamse Scholierenkoepel stellen een lessenpakket samen rond jongerenparticipatie en burgerschap. Je gaat aan de slag rond 5 thema's die jongeren bezighouden: **Gelijke kansen, Goed in je vel, Klimaat, Mobiliteit en Armoede**. Deze geselecteerde thema's zijn het resultaat van een belevingsonderzoek dat de Vlaamse Jeugdraad in het voorjaar van 2020 hield bij meer dan 1.000 kinderen en jongeren. Deze 5 thema's kwamen als topprioriteit naar boven.

We maakten dit lessenpakket in teken van de verkiezingen van de Vlaamse Jeugdraad in november 2021. Ondertussen is er een nieuwe Vlaamse Jeugdraad verkozen met 8 nieuwe jongerenadviseurs en 3 nieuwe prioritaire thema's. We hebben het lessenpakket daarom nu aangepast in een tijdloze versie.

Waarom dit lessenpakket?

■ Voor je leerlingen

Op school leren jongeren een mening vormen, leren ze in gesprek en in debat gaan met elkaar. Ze maken kennis met andere visies en leren compromissen sluiten. Verschillende scholen zijn, onder andere in het kader van het vak Burgerschap, op zoek naar concrete handvatten om jongerenparticipatie, debat en meningen aan bod te laten komen in de klas. Met dit lessenpakket willen we daar een duidelijke aanzet toe geven vanuit het DNA van jongeren zelf, met thema's waar ze vaak mee bezig zijn.

■ Voor je school

Weet jij waar je leerlingen van wakker liggen? En welke oplossingen ze zelf kunnen aanreiken voor deze problemen? Met deze methodiek krijg je als school een helder antwoord op deze vragen gelinkt aan één of meerdere van de vijf thema's.

Hier ook mee aan de slag gaan? We schreven hieronder een stappenplan vol tips uit. De Vlaamse Scholierenkoepel biedt ook ondersteuning aan scholen die hiervoor kiezen.

🚩 Voor de Vlaamse Jeugdraad

De Vlaamse Jeugdraad versterkt de stem van kinderen en jongeren en wil deze tot het beleid krijgen. De komende drie jaar (2021-2024) zet de Vlaamse Jeugdraad in op drie van de vijf thema's die in het lessenpakket aan bod komen: Gelijke Kansen, Klimaat en Goed in je vel. De input van uw leerlingen nemen we rechtstreeks mee in trajecten die we opzetten rond deze thema's. Het uiteindelijke resultaat is een advies van de Vlaamse Jeugdraad aan de Vlaamse regering.

De Vlaamse Jeugdraad en de Vlaamse Scholierenkoepel, wat is dat?

De Vlaamse Jeugdraad is de officiële adviesraad voor de Vlaamse Regering over alle domeinen die kinderen, jongeren en hun organisaties in Vlaanderen aanbelangen. Het is de plek waar ministers aankloppen wanneer ze beslissingen nemen die een invloed hebben op kinderen, jongeren en hun organisaties. Soms trekt de Jeugdraad op eigen initiatief eens aan hun oren en geeft hen de frisse ideeën van jongeren mee. De Vlaamse Jeugdraad brengt ook op eigen houtje advies uit over thema's die kinderen en jongeren super belangrijk vinden.

De Vlaamse Scholierenkoepel (VSK) is dé organisatie van, voor en door alle scholieren in het Vlaamse middelbaar onderwijs. VSK wil de stem van scholieren overal laten meetellen, in de eerste plaats op school en bij het beleid. Daarom versterken we leerlingen en leerlingenraden in heel Vlaanderen en verkondigen we de mening van scholieren over alles wat met secundair onderwijs te maken heeft.

Waaruit bestaat dit lespakket?

Het lespakket bevat een lesopbouw van **twee lesuren** waarbij je leerlingen hun ervaringen rond een thema delen en oplossingen bedenken op drie niveaus: **'Wat kan ik zelf doen?', 'Wat kan mijn school doen?' en 'Wat kan de minister doen?'**. Op het einde bieden we hen inspiratie om een **eigen engagement** uit te spreken en hun stem te laten horen. Om dit te bereiken heb je de keuze uit een **aantal methodieken**. Als leerkracht **kies je** de aanpak die het best bij de competenties van je leerlingen aansluit. Dit maakt het **lessenpakket** geschikt **voor** meerdere graden en onderwijsvormen. Bij het testen merkten we dat voor de eerste graad **extra toelichting** nodig is bij bepaalde termen op de kaartjes (zie methodiek).

Vorbereiding en materiaal

- Kies vooraf de aanpak die best werkt voor je leerlingen en voor jezelf: een fysieke of digitale les? Welke gespreksmethodieken gebruik je?
- Verzamel het nodige materiaal volgens de gekozen methodieken, alle materiaal is beschikbaar als bijlage. Enkel nog afdrukken of digitaal klaarzetten.
- Projecteer de lesstructuur en de instructies via de powerpoint. Verwijder de methodieken die je niet zal gebruiken.
- Beslis welke mogelijkheden je meegeeft aan je leerlingen om hun ideeën en acties op te volgen op de eigen school. Vraag eventueel vooraf welk engagement directie/leerlingenraad wil aangaan.

Aan de slag met de resultaten

De Vlaamse Jeugdraad gaat aan de slag met de **sjablonen per groep** (zie materiaal). Verstuur de ingevulde sjablonen (het online document of een foto/scan van het ingevulde papier) via e-mail naar info@vlaamsejeugdraad.be met als onderwerp: Lessenpakket – NAAM SCHOOL

Hoe kan je als school zélf aan de slag met de resultaten?

Met deze les kom je te weten wat er leeft bij leerlingen en hoor je hun voorstellen om de school beter te maken. Wil je hier graag meer mee doen en als school ook met hun bezorgdheden en ideeën aan de slag gaan? Volg dan deze stappen:

➤ Sorteer de actie en maak een selectie

Verzamel de sjablonen van alle klassen en maak een kleine selectie. Selecteer volgens impact, haalbaarheid en gedragenheid.

Tip: teken een matrix met op de ene as 'impact' (hoeveel effect zal deze actie hebben? lost deze actie het probleem op?) en op de andere as 'tijd' (hoeveel werk is het om deze actie uit te werken? zijn er veel praktische obstakels?). Geef elk idee een plaats in dit schema.

Kom je ideeën meer dan één keer tegen? Zet dan een streep bij het idee.

Zo zie je meteen visueel welke ideeën het meest impact hebben met het minste werk en welke ideeën daarvan ook nog eens vaak voorkomen.

➤ Beslis welke actie(s) je gaat uitvoeren

Na deze selectie moet je nog met twee dingen rekening houden om de beslissing te maken:

- Hebben wij zin om deze actie ook echt uit te voeren of kunnen we enthousiastelingen vinden om dit te doen?
- Hebben we toestemming van de directie? Vraag achteraf toestemming of nodig een directielid meteen uit bij de vergadering.

➤ Voer je actie uit

Maak je actie concreet, denk aan 'wie?', 'wat?', 'waar?', 'wanneer?' en 'hoe?'. Bepaal wat er allemaal moet gebeuren en verdeel de taken.

➤ Communiceer

Een niet te vergeten stap: vertel alle leerlingen wat je gaat doen. Zoek daarvoor naar een manier die zeker alle leerlingen bereikt die hun mening gegeven hebben. Bijvoorbeeld:

- laat de leerkracht die met hen het gesprek deed dit vertellen in de klas
- zoek een plek op school waar leerlingen sowieso kijken en communiceer op die plaats: infoschermen op school, posters op plaatsen waar alle leerlingen langskomen

Wie moet deze stappen dan uitvoeren?

Er zijn enkele opties:

- Je maakt een **thematische werkgroep** die enkel bestaat om één of meerdere acties uit te voeren naar aanleiding van de verzamelde input. In deze werkgroep kunnen zowel leerkrachten als leerlingen zitten. Verzamel namen van geïnteresseerde leerlingen meteen in de les.
- Misschien bestaat er reeds een **werkgroep van leerkrachten** rond één van de thema's. Ook dan kan je leerlingen de kans geven om voor dit project aan te sluiten bij de werkgroep. Verzamel namen van geïnteresseerde leerlingen meteen in de les.
- Heb je een formeel participatie-orgaan met leerlingen zoals de **leerlingenraad**? Vraag hen dan hoe zij hun betrokkenheid zien.
- Je laat **één persoon** dit opvolgen en vraagt per stap opnieuw hulp: je laat leerlingen stemmen voor de beslissing en zoekt per gekozen idee hulp voor de uitvoering.

Nog hulp nodig? De Vlaamse Scholierenkoepel ondersteunt jouw school rond leerlingenparticipatie. Stuur je hulpvraag via mail naar vorming@scholierenkoepel.be of bel 02 894 74 75. We zoeken meteen een antwoord of we komen naar je school om dit onder begeleiding te doen.